

Такий 3D-тур є частиною кампанії «Автентична Україна». На сайті проєкту глядач може «відвідати» Музей народної архітектури та побуту в Пирогові, «Шевченківський гай» у Львові, музеї в Переяслав-Хмельницькому та Ужгороді, Центр «Мамаєва Слобода» в Києві, заповідник «Хортиця» на Запоріжжі та резиденцію Богдана Хмельницького в Чигирині [1].

Віртуальний туризм пропонує туристам за допомогою 3D-технологій і можливостей відвідати найвіддаленіші куточки Землі і навіть космосу. За допомогою віртуальних подорожей також можна переміщуватися у часі, як у майбутнє, так і минуле.

Можна зробити висновок, що віртуальний туризм є наслідком розвитку і поширення інформаційних технологій сучасної епохи і стає досить успішним заміном традиційного туризму, так як має суттєві переваги.

Поява віртуальних подорожей зумовлена, з одного боку, розвитком новітніх технологій, під впливом яких змінюється сприйняття світу, а з іншого, формуванням нової віртуальної культури у сучасному світі, під впливом якої з'являється новий турист з особливими потребами і поведінкою.

Перспективи розвитку віртуального туризму в Україні досить високі, так як в Україні існує безліч історичних місць та місць, куди б мріяв потрапити кожен турист. Україна вже почала створювати власні віртуальні тури по деяким містам, які користуються неабиякою популярністю.

Для туристів така віртуальна подорож є більш комфортною, зручною і безпечною, так як вона здійснюється в межах будинку. Така «туристична подорож» відкриває грандіозні простори, недосяжні місця в реальності, причому єдиним засобом віртуальної подорожі є комп'ютер або смартфон.

Список використаних джерел

1. Автентична Україна. URL: <https://itc.ua/news/google-zaprosiuye-u-virtualniy-tur-muzejami-prosto-neba-v-ramkah-kampaniyi-avtenticna-ukrayina> (дата звернення: 10.02.2021).

Мележик А. В., студентка факультету інженерних мереж та екології міст,

Радіонова Л. О., кандидат філософських наук, доцент,
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Україна

СУЧАСНЕ МІСТО: ЕКОЛОГІЧНІСТЬ VERSUS ТЕХНОКРАТИЧНІСТЬ

У нашій країні завжди була сильна традиція академічної освіти. Ми не можемо скаржитися на брак талановитих людей: вчених, винахідників, новаторів. Однак наука і, відповідно, освіта повинні відповідати запитам сучасного висококонкурентного бізнес-середовища, і магістральний шлях такого розвитку – створення сучасних технополісів, які реалізують і екологічний вектор розвитку.

Ідея розвитку міського життя на науковій основі, утвердження панування розумного початку в суспільстві отримала свій розвиток ще в епоху античності. Досить згадати великого досократика Ксенофана, який закликав розвивати у громадян раціональні засади, будуючи міське життя на твердому фундаменті раціональної науки – для досягнення євномії («благозаконності») в містах-державах. Проектування поселень на науковій основі робилося античними греками при організації колоній. У сучасних же технополісах багато в чому відроджена концепція організації давньогрецьких міст-держав.

Справжнім наукомістом була задумана «Нова Атлантида» Френсіса Бекона (1561–1626). Британський філософ описував суспільство майбутнього, кероване представниками касты інтелектуалів-науковців. Для утопічного проєкту Бекона характерно перетворення науки і виробництва в єдину керовану систему. Завдяки такому поєднанню прискореними темпами відбувається науково-технічний прогрес, набувають динаміки суспільні відносини. Ф. Бекон вважав, що розвиток науки дозволить людству вирішити всі проблеми – економічні, соціальні та етичні. Він розглядав науку як підкорення природи. Ф. Бекону належить репліка, яка зримо висловлює ідеологію Нового часу: «Природу слід загнати собаками, підійняти на дибу, згвалтувати, її потрібно катувати, щоб змусити видати свої таємниці вченим, її потрібно перетворити в раба, обмежити і керувати нею» [1].

Це підкорення обернулося трагедією мегаполісів ХХ–ХХІ ст. Визначення органічної і неорганічної природи як несвідомої зробило виправданим її хижацьку експлуатацію людьми, настільки красномовно аргументовану автором «Нової Атлантиди». Знадобилась екологічна криза ХХ–ХХІ ст., щоб зрозуміти, наскільки небезпечні і в кінцевому рахунку саморуйнівні такого роду ідеї.

Праобразом сучасних технополісів можна вважати наукові містечка і академістечка, що з'являлися в СРСР повсюдно в 1970–80-і рр. Радянський досвід синтезу науки і виробництва був перерваний періодом економічних і політичних реформ кінця ХХ ст. Невід'ємними супутниками конверсії виробництва стало руйнування виробничих циклів і зникнення цілих наукових шкіл.

В даний час в літературі обговорюється шість умов створення повноцінних науково-технічних зон: наявність університету або науково-технічного центру міжнародного класу; наявність технологічної інфраструктури; присутність венчурного (ризикового) капіталу; висококваліфікована робоча сила; комфортні умови життя; хороша транспортна інфраструктура [2].

Саме технополіси сьогодні розглядаються як найбільш ефективна форма ведення інтелектуального господарства, організації регіональних науково-виробничих комплексів. В даний час вони формуються, в першу чергу, в країнах «третього світу», які прагнуть подолати свою технологічну і економічну відсталість. Технополіси в цих країнах – це, як правило, нові міста (наприклад, фактично виник серед пустелі Дубай), в яких на відміну від технопарків не тільки здійснюється ділова активність, але і проживає постійне населення. Бізнес залучається в технополіс за допомогою надання різноманітних пільг, обмеження

податків, і іншими складовими сприятливого інвестиційного клімату. Відзначимо, що саме технополіси дозволили зробити науково-технічний прорив Японії в 1970–1980 рр. [3]. У Східній Азії технополіс є вільною зоною епохи високих телекомунікаційних технологій, де здійснюється синтез теоретичної науки, технологій зі світовою і традиційною національною культурою. І дійсно, нові міста, що зводяться сьогодні в КНР, з одного боку, технологічні, націлені на широке використання відновлюваних джерел енергії, з іншого боку, в них використовуються характерні для традиційної національної архітектури формальні рішення. У Шанхаї в даний час зведений громадський діловий центр, який виконаний у вигляді двох будівель, об'єднаних в єдине ціле в формі китайського ієрогліфа «Ren» («народ»). По суті, це символічне втілення ділового початку і традицій, що сягають багатьох тисячоліть, національної символіки і хай-тека.

Своєрідним різновидом технополісів є вертикальні міста, в яких службові комунікації приховані глибоко під землею, а житлові квартали «нанізані» на вертикаль. Прообразом є австралійський Мельбурн. Проект назвали Multicity – множинність, натякаючи на сприйняття міста мислителями давнини, зокрема Аристотелем. Специфіка австралійського технополісу полягає в тому, що для переміщення по місту побудують підземні і повітряні траси. Гігантський прозорий дах буде використовуватися для вирощування їжі, збору води і сонячної енергії.

Місто-сад як модель екополісу майбутнього. Хоча сама ідея міста-саду виникла тільки в кінці XIX ст., мрія про гармонію людини і природи простежується в усі епохи. Досить згадати, що в столиці Утопії «до задніх частин будинків протягом всієї вулиці примикає сад ... тут є виноград, плоди, трави, квіти ... важко знайти в цілому місті щось більш корисніше для громадян або для їх задоволення» [4, с. 108].

Британський філософ Е. Говард в 1898 р. не тільки припустив, що місто і село повинні поєднуватися воедино і від цього єднання народяться нові надії, нове життя, нова цивілізація, а й розробив досить оригінальний проект, реалізований в Англії (місто Лечворт). Нині в основу функціонування «екологічно орієнтованих» міст як великих соціально-просторових об'єктів покладено чотири принципи: використання відновлюваних матеріалів та енергії; антропогенний вплив, що не перевищує можливостей навколишнього середовища; радикальне зниження енергоспоживання; збалансований соціально-економічний та екологічний розвиток.

Перехід від урбаністичних проектів до створення екопоселень прагнуть обґрунтувати і економічними міркуваннями. Адже вважається, що типологія багатопверхового панельного будівництва, яка була розроблена і набула широкого застосування в нашій країні, починаючи з кінця 1950-х рр. є енерго- і ресурсовитратною. Сучасні екоміста поки не стали провідною тенденцією в розвитку вітчизняних міст. В умовах «сировинної» спрямованості економічного розвитку України значно гальмується ріст бізнесу, пов'язаного з екологізацією економіки.

Всі ці проблеми ставлять перед державою завдання щодо впровадження новітніх технологій і реалізації проєктів будівництва технополісів. Національний проєкт «Технополіс» передбачає створення сучасної інноваційної інфраструктури та розвиток високих технологій в Україні. Для цього планується створити п'ять інноваційних центрів. У Харкові – це «П'ятихатки» на базі українського фізико-технічного інституту. Національний проєкт «Технополіс» дозволить залучити в економіку України приватних інвестицій як мінімум на 11,5 млрд гривень, збільшити ВВП за рахунок виробництва продукції з високою доданою вартістю, а також забезпечить зростання обсягів національного експорту мінімум на 8,8 млрд гривень і зміну його структури за рахунок зростання частки високотехнологічної продукції [5]. Технополіс «П'ятихатки» стане частиною національного проєкту «Місто майбутнього». Діяльність технополісу «П'ятихатки» буде сконцентрована на таких напрямках: «Ядерні технології в енергетиці та охороні здоров'я», «Енергозбереження та нові технології виробництва енергії», «Нові технології агропромислового комплексу», «Авіація, верстатобудування, інноваційна мехатроніка», «Біотехнології, біомедицина і фармація», «Нові технології і наноматеріали», Інформаційно-комунікаційні технології», «Приладобудування».

Таким чином, сучасні технології розвитку міст дозволяють уникнути протиставлення концептів «екологічного» і «технократичного» в розвитку міста. Проєкти міст майбутнього, з одного боку, задовольняють вимоги біосферної сумісності, з іншого, відповідають викликам епохи високих технологій.

Список використаних джерел

1. Философия Возрождения, Нового времени и Просвещения. URL: https://studme.org/50065/filosofiya/filosofiya_vozrozhdeniya_novogo_vremeni_prosvesheniya
2. Дергачев В.А. Геоэкономический словарь-справочник. Одесса: Ипрэи, 2004. 177 с.
3. Тацудо Ш. Стратегия – технополис / пер. с английского. М. : Прогресс, 1989. 344 с.
4. Мор Т. Утопия. М.-Л. : Наука, 1947. 270 с.
5. Проєкт «Технополіс». URL: <https://www.unn.com.ua/ru/news/1291502proekt-tekhnopolis-dozvolit-zbilshiti-obsyagi-ukrayinskogo-eksportu-na-8-8-mlrd-grn-ekspert>
6. Технополіс «Пятихатки» стал составной национальной проєкта «Город будущего». URL: <https://kharkivoda.gov.ua/ru/news/58091?sv>